

Faderskab medmoderskab

Indhold

Hvad er faderskab og medmoderskab?	1
Faderskab	2
Sådan afklares faderskabet, hvis forældrene er gift	2
Sådan fastslås faderskabet, hvis forældrene er ugifte	2
Morens oplysningspligt	4
Medmoderskab	5
Sådan fastslås medmoderskabet, hvis forældrene er gift.....	5
Sådan fastslås medmoderskabet, hvis forældrene ikke er gift	5
Andre regler i børneloven om faderskab og medmoderskab.....	7
Retsgenetisk undersøgelse (dna-test).....	7
Umyndighed	7
Retssager om faderskab eller medmoderskab	7
Genoptagelse.....	8
En mands ret til at få prøvet, om han er far til barnet.....	8
Hvis en af parterne bor eller opholder sig i udlandet.....	8
Dødfødte børn.....	8
Blanketter	9
Mere information	9

Hvad er faderskab og medmoderskab?

Og hvorfor skal det afklares, hvem der er far eller medmor til et barn?

Faderskab og medmoderskab betyder, at man ved og kan dokumentere, hvem der er far eller medmor til et barn.

Det er vigtigt, at man ved, hvem der er barnets far eller medmor, da faderskab eller medmoderskab til et barn giver både barn og forælder en række rettigheder og pligter. Faderskabet eller medmoderskabet betyder blandt andet, at:

- faren eller medmoderen har forsørgelsespligt over for barnet
- barnet og faren eller medmoderen har arveret efter hinanden
- faren eller medmoderen kan få del i forældremyndigheden
- faren eller medmoderen kan få samvær med barnet, hvis forældrene ikke bor sammen
- barnet kan få farens eller medmoderens efternavn
- barnet kan få samme statsborgerskab som faren eller medmoderen, hvis betingelserne for det er opfyldt

I denne pjece kan du læse mere om, hvordan det foregår, når faderskabet eller medmoderskabet til et barn skal afklares.

Sager om faderskab og medmoderskab behandles efter reglerne i børneloven.

Faderskab

Sådan afklares faderskabet, hvis forældrene er gift

Som gifte forældre bliver ægtemanden automatisk registreret som barnets far. Det er sognet, der registrerer faderskabet. Faderskabet registreres, når sognet har modtaget en fødselsanmeldelse fra jordemoderen.

I Sønderjylland er det ikke sognet, men kommunens personregisterfører, som registrerer faderskabet. Jordemoderen sender fødselsanmeldelsen direkte til kommunens personregisterfører.

Er fødslen sket **uden jordemoder**, skal forældrene selv anmelde fødslen til kirkekontoret i morens bopælssogn. Man kan finde sit bopælssogn på www.sogn.dk. I Sønderjylland skal fødselsanmeldelsen sendes til morens bopælskommune.

Sognet/kommunen kan ikke registrere faderskabet, før der er modtaget en fødselsanmeldelse. Man kan finde fødselsanmeldelsesblanketter på www.borger.dk.

Når faderskabet er registeret, betyder det også, at forældrene har fælles forældremyndighed over barnet.

Kirkekontoret eller kommunen kan IKKE registrere faderskabet automatisk, hvis:

- forældrene er separeret ved barnets fødsel
- moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift med en anden mand uden at være separeret fra ham

I de situationer skal sagen behandles af Statsforvaltningen. Sognet eller kommunen sender selv sagen videre til behandling i Statsforvaltningen. Forældrene behøver derfor ikke at foretage sig noget, før de hører fra Statsforvaltningen.

Sådan fastslås faderskabet, hvis forældrene er ugifte

Som ugifte forældre afklares faderskabet IKKE automatisk i forbindelse med barnets fødsel.

Det mest almindelige er, at man får faderskabet afklaret **i de første 14 dage efter barnets fødsel** hos sognet. Man skal udfylde og indsende blanketten [Omsorgs- og ansvarserklæring om faderskab](#). Blanketten skal sendes digitalt til **sognet**. Når faderskabet fastlægges på denne måde, får forældrene samtidig fælles forældremyndighed over barnet.

Sognet/kommunen kan IKKE behandle anmodningen, hvis:

- én af forældrene er under 18 år (eller under værgemål)
- moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift med en anden mand uden at være separeret fra ham
- moren har haft seksuelt forhold til to eller flere mænd i den periode, hvor hun blev gravid

I de situationer skal sagen behandles af Statsforvaltningen. Sognet/kommunen sender selv sagen videre til behandling i Statsforvaltningen. Forældrene behøver derfor ikke at foretage sig noget, før de hører fra Statsforvaltningen.

Hvis man undtagelsesvis ønsker at få faderskabet fastlagt **inden barnets fødsel**, skal man udfylde og underskrive en anden udgave af blanketten [Omsorgs- og ansvars-erklæring om faderskab](#). Blanketten skal sendes digitalt til **Statsforvaltningen**. Efter barnets fødsel skal forældrene desuden gå til sognet eller kommunen med det brev, Statsforvaltningen fremsender. Først når man har været hos sognet eller kommunen, er faderskabet registreret. Når faderskabet fastslås på denne måde, får forældrene samtidig fælles forældremyndighed over barnet.

Er faderskabet ikke fastlagt enten inden barnets fødsel, eller inden for de første 14 dage efter barnets fødsel, kontakter sognet/kommunen Statsforvaltningen og beder Statsforvaltningen om at rejse en faderskabssag.

I visse tilfælde kan "Omsorgs- og ansvarserklæring om faderskab" IKKE benyttes til at fastlægge faderskabet. Det er, hvis:

- moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift med en anden mand uden at være separeret fra ham
- moren har haft seksuelt forhold til to eller flere mænd i den periode, hvor hun blev gravid

I disse tilfælde skal man benytte blanketten [Anerkendelse af faderskab](#). Blanketten findes på www.statsforvaltningen.dk eller www.borger.dk.

Bliver faderskabet bestemt ved hjælp af blanketten "Anerkendelse af faderskab", vil der automatisk blive etableret fælles forældremyndighed, hvis:

- forældrene har eller har haft fælles folkeregisteradresse inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel
- forældrene er separeret på tidspunktet for barnets fødsel - det er uden betydning, hvornår separationen er bevilget
- forældrene er blevet skilt fra hinanden inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel

Morens oplysnings- pligt

Hvis en faderskabssag behandles af Statsforvaltningen, har moren pligt til at oplyse, hvem der er eller kan være far til barnet. Hun kan ikke fritages for denne pligt. Oplysningerne gives til Statsforvaltningen på et særligt **oplysningskema**. Er morens oplysninger om, hvem der er eller kan være far til barnet, utilstrækkelige, vil Statsforvaltningen indkalde moren til møde.

Oplyser moren, hvem der er eller kan være far til barnet, bliver den eller de pågældende mænd inddraget i sagen af Statsforvaltningen.

Oplyser moren ikke, hvem der er eller kan være barnets far, vejleder Statsforvaltningen hende om, hvilken betydning dette vil kunne få for hende og barnet. Hvis moren stadig ikke oplyser, hvem der er eller kan være far til barnet, vil sagen normalt blive sendt til retten.

Medmoderskab

Et medmoderskab kan kun bestemmes, hvis to kvinder får et barn sammen ved hjælp af assisteret reproduktion (tidligere kendt som kunstig befrugtning). Reglerne betyder, at når to kvinder får et barn sammen ved hjælp af assisteret reproduktion, kan den kvinde, der ikke er mor til barnet, blive barnets medmor. Graviditet ad anden vej er ikke gyldig, hvis en kvinde skal have medmoderskab.

Når man skal fastslå et medmoderskab, skal proceduren begynde inden selve behandlingen med assisteret reproduktion. Behandlingen skal ifølge loven desuden være udført af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar. Det er uden betydning, om behandlingen er sket i privat eller offentligt regi, men den skal være foregået i overensstemmelse med reglerne i lov om assisteret reproduktion.

Sådan fastslås medmoderskabet, hvis forældrene er gift

Inden behandlingen med assisteret reproduktion begynder, skal man være enige om behandlingen og give skriftligt samtykke. Det er meget vigtigt, da der ellers senere, når barnet er født, kan opstå problemer med registrering af medmoderskabet til barnet.

Hvis donoren er anonym, skal følgende blanket udfyldes: [Samtykke og erklæring om faderskab eller medmoderskab ved assisteret reproduktion - børnelovens §§ 27 og 27 b](#), også kaldet blanket 8.

Hvis donoren er kendt, skal følgende blanket udfyldes: [Samtykke og erklæring om faderskab eller medmoderskab ved assisteret reproduktion - børnelovens § 27 a, stk. 1 og 2](#), også kaldet blanket 9. I blanketten skal man tage stilling til, om det er donoren, der skal være far til barnet, eller om det er morens partner, der skal være medmor.

Uanset hvilken blanket man udfylder, skal den afleveres på behandlingsstedet til det sundhedsfaglige personale, som skal underskrive den og udstede en kopi til parret.

Så snart barnet er født, skal forældrene selv sørge for at sende en kopi af blanketten til Statsforvaltningen, som herefter kan fastslå medmoderskabet. Blanketten kan også sendes til Statsforvaltningen under graviditeten. Gør man det, skal man hurtigst muligt efter fødslen orientere Statsforvaltningen om, at barnet er født.

Ved medmoderskab er det Statsforvaltningen, der registrerer medmoderskabet. Sognet/kommunen modtager en fødselsanmeldelse fra jordemoderen, og sognet/kommunen vil herefter orientere Statsforvaltningen om barnets fødsel.

Når medmoderskabet er registeret, betyder det også, at forældrene har fælles forældremyndighed over barnet.

Sådan fastslås medmoderskabet, hvis forældrene ikke er gift

Inden behandlingen med assisteret reproduktion begynder, skal man være enige om behandlingen og give skriftligt samtykke. Det er meget vigtigt, da der ellers kan opstå problemer med registrering af medmoderskabet til barnet, når det er født.

Hvis donoren er anonym, skal parret udfylde blanketten [Samtykke og erklæring om faderskab eller medmoderskab ved assisteret reproduktion - børnelovens §§ 27 og 27 b](#), også kaldet blanket 8.

Hvis donoren er kendt, skal parret udfylde blanketten [Samtykke og erklæring om faderskab eller medmoderskab ved assisteret reproduktion - børnelovens § 27 a, stk. 1 og 2](#), også kaldet blanket 9. I blanketten skal man tage stilling til, om det er donoren, der skal være far til barnet, eller om det er morens partner, der skal være medmor.

Uanset hvilken blanket man udfylder, skal den afleveres på behandlingsstedet til det sundhedsfaglige personale, som skal underskrive den og udstede en kopi til parret.

Så snart barnet er født, skal parret udfylde blanketten [Omsorgs- og ansvarserklæring om medmoderskab](#). Den skal udfyldes og indsendes digitalt til Statsforvaltningen sammen med kopien af samtykkeerklæringen. Man kan også udfylde og sende både samtykkeerklæringen og omsorgs- og ansvarserklæringen til Statsforvaltningen under graviditeten. I så fald skal man hurtigst muligt efter barnets fødsel henvende sig til sognet/kommunen for at få registreret medmoderskabet.

Når medmoderskabet afklares på denne måde, får man samtidig fælles forældremyndighed over barnet.

I visse tilfælde kan "Omsorgs- og ansvarserklæring om medmoderskab" IKKE benyttes. Det er, hvis:

- moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller været i registreret partnerskab uden at være separeret fra vedkommende

I de tilfælde skal man benytte blanketten [Anerkendelse af medmoderskab](#), som skal indsendes digitalt sammen med samtykkeerklæringen. Blanketten findes på www.statsforvaltningen.dk eller www.borger.dk.

Bliver medmoderskabet bestemt ved hjælp af blanketten "Anerkendelse af medmoderskab", vil der automatisk blive etableret fælles forældremyndighed, hvis:

-
- forældrene har eller har haft fælles folkeregisteradresse inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel
  - forældrene er separeret på tidspunktet for barnets fødsel – det er uden betydning, hvornår separationen er bevilget
  - forældrene er blevet skilt fra hinanden inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel

Er medmoderskabet ikke fastlagt senest 14 dage efter barnets fødsel, vil Statsforvaltningen rejse en medmoderskabssag.

Andre regler i børneloven om faderskab og medmoderskab

Retsgenetisk undersøgelse (dna-test)

Hvis det hjælper til at afklare, hvem der er far til barnet, eksempelvis hvis der er flere mulige fædre, kan Statsforvaltningen bestemme, at der skal laves en retsgenetisk undersøgelse – også kaldet en dna-test. Undersøgelsen vil med meget stor sikkerhed vise, hvem der er far til barnet.

En retsgenetisk undersøgelse kan også være relevant i sager om medmoderskab, hvis eksempelvis den biologiske mor har haft et seksuelt forhold til en eller flere mænd i den periode, hvor hun har gennemgået behandlingen med assisteret reproduktion.

Sagens parter kan også bede om, at der foretages en retsgenetisk undersøgelse. Enten for at bevise, at den formodede far også er biologisk far til barnet, eller for at afvise, at han er biologisk far til barnet. Ved en retsgenetisk undersøgelse tages der prøver fra moren, barnet og fra den eller de mænd, der er parter i sagen. Prøverne tages som udgangspunkt ved et skrab fra mundhulen.

Du kan læse mere om retsgenetiske undersøgelser på Retsmedicinsk Instituts hjemmeside www.retsmedicin.ku.dk.

Umyndighed

Hvis en af forældrene er frataget den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, kan faderskabet eller medmoderskabet ikke anerkendes gennem Statsforvaltningen. I så fald skal Statsforvaltningen sende sagen til retten. At være frataget den retlige handleevne betyder, at man er gjort umyndig på visse områder.

Er faren under 18 år, skal dem, der har forældremyndigheden over ham, samtykke i anerkendelsen af faderskabet over for Statsforvaltningen.

Retssager om faderskab eller medmoderskab

Statsforvaltningen skal sende en faderskabs- eller medmoderskabssag videre til retten, hvis eksempelvis:

- en af parterne beder om det
- en af parterne er frataget den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6
- Statsforvaltningen ikke kan afslutte sagen ud fra de oplysninger, der kan fremskaffes
- Statsforvaltningen af andre grunde ikke kan behandle sagen
- Når Statsforvaltningen oversender en sag til retten, behøver forældrene ikke at gøre noget, før retten orienterer dem om det videre forløb.

Genoptagelse

Selvom faderskabet eller medmoderskabet allerede er bestemt, kan moren, faren, medmoderen eller barnets værge indtil seks måneder efter barnets fødsel protestere mod faderskabet/medmoderskabet og bede om at få sagen genoptaget. Hvis man ønsker at få genoptaget en faderskabs- eller medmoderskabssag, skal man udfylde og indsende blanketten [Anmodning om indsigelse mod registrering af fader- eller medmoderskab inden 6 måneder efter barnets fødsel](#). Blanketten skal udfyldes og indsendes digitalt til Statsforvaltningen. Blanketten findes på www.statsforvaltningen.dk og www.borger.dk.

En faderskabs- eller medmoderskabssag kan i visse tilfælde genoptages, også selvom fristen på seks måneder overskrides. Hvis man mener, der er grund til at genoptage en faderskabs- eller medmoderskabssag efter fristen på seks måneder, skal man udfylde og indsende blanketten [Anmodning om genoptagelse af faderskabssagen eller medmoderskabssagen](#). Blanketten skal udfyldes og indsendes digitalt til Statsforvaltningen. Blanketten findes på www.statsforvaltningen.dk og www.borger.dk.

Det er Statsforvaltningen, som afgør om sagen kan genoptages efter de særlige regler i børnelovens §§21-25.

Man kan klage over Statsforvaltningens afgørelse til retten.

En mands ret til at få prøvet, om han er far til barnet

En mand, som har haft seksuelt forhold til moren i den periode, hvor hun blev gravid, har som hovedregel ret til at få prøvet, om han er barnets far. Manden skal i så fald udfylde og indsende blanketten [Anmodning om rejsning af faderskab- eller medmoderskabssag](#) inden seks måneder efter barnets fødsel. Blanketten skal udfyldes og indsendes digitalt til Statsforvaltningen. Blanketten findes på www.statsforvaltningen.dk og www.borger.dk. Er faderskabet allerede bestemt, gælder der visse begrænsninger i mandens adgang til at få prøvet, om han er barnets far.

Hvis en af parterne bor eller opholder sig i udlandet

Man kan i nogle tilfælde rejse en faderskabssag i Danmark, selvom en eller flere af de involverede bor eller opholder sig udlandet. Hvis det er tilfældet, skal man kontakte Statsforvaltningen for at få information og vejledning om, hvordan man rejser faderskabssagen.

Dødfødte børn

Hvis forældrene er gift

Jordemoderen sender fødselsanmeldelsen til kirkekontoret eller kommunens personregister umiddelbart efter barnets fødsel. Når man er gift, bliver ægtemanden registreret som barnets far.

Hvis forældrene ikke er gift

Hvis et barn er dødfødt eller dør umiddelbart efter fødslen, skal faderskabet kun fastslås, hvis moren eller andre, der har en retlig interesse i det, beder om det. Det kan eksempelvis være, at moren ønsker at søge om børnebidrag. Der kan også være arveretlige forhold, der gør, at faderskaber skal afklares.

Som ugifte forældre har man mulighed for enkelt og hurtigt at få faderskabet registreret, hvis man gør det inden for de første 14 dage efter barnets fødsel. Begge forældre skal underskrive en erklæring om registrering af faderskab og sende den sammen med

barnets dødsattest til kirkekontoret i det sogn, hvor forældrene bor. Er barnet født i Sønderjylland, skal papirerne sendes til kommunen. Sognet/kommunen kan vejlede om, hvilken blanket der skal benyttes.

Når kirkekontoret/kommunen har modtaget erklæringen sammen med barnets dødsattest og jordemoderens fødselsanmeldelse, er faderskabet afklaret.

Som forældre skal man kun kontakte Statsforvaltningen, hvis:

-
- man ønsker at fastslå faderskabet for det dødfødte barn senere end 14 dage efter barnets fødsel, eller
  - én af forældrene eller begge er under 18 år (eller under værgemål), eller
  - moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift med en anden mand uden at være separeret fra ham

Blanketter

Samtlige blanketter, der er omtalt i denne pjece, findes på www.borger.dk/faderskab. De blanketter, som skal sendes til Statsforvaltningen, findes også på www.statsforvaltningen.dk.

I Sønderjylland

Som nævnt foretages registreringen i Sønderjylland af personregisterføreren i kommunen – ikke af kirkekontoret.

Sønderjylland består af samtlige sogne i følgende kommuner:
Sønderborg, Aabenraa, Tønder og Haderslev kommuner

I Esbjerg Kommune er følgende sogne en del af Sønderjylland:
Hviding, Roager og Spandet sogne

I Vejen Kommune er følgende sogne en del af Sønderjylland:
Hjerting, Sdr. Hygum, Jels, Lintrup, Rødding, Skodborg, Skrave og Øster Lindet sogne

I Kolding Kommune er følgende sogne en del af Sønderjylland:
Aller, Tyrstrup-Hjerndrup, Frørup og Stepping sogne

Færøerne og Grønland

Der kan findes andre regler for Færøerne og Grønland. Læs nærmere på www.rigsombudsmanden.gl (Grønland) www.rigsombudsmanden.fo (Færøerne)

Mere information

Hvis du har behov for yderligere vejledning og information om reglerne på faderskabsområdet, kontakt venligst enten sognet/kommunen eller Statsforvaltningen.

Læs mere om faderskab på vores hjemmeside www.statsforvaltningen.dk/faderskab. Se Statsforvaltningens kontaktinformation på www.statsforvaltningen.dk/kontakt.

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa

www.statsforvaltningen.dk

**Statsforvaltningens
INFO-center**
Telefon 72 56 70 00

